

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of Learning Activity Packages of the Thai Language
Learning Group on Reading Comprehension by Using the SQ4R Reading
Technique for the Third Grade Students

ธัญลักษณ์ อ่างแก้ว ปิยาภรณ์ พิชญาภรณ์ และนิศานาญ โสภาพล
Thanyalak Arngkaeo, Piyaporn Pitchayapirat, and Nisanart Sophaphon

สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิและกระบวนการเรียนการสอน คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Master of Education Degree in Curriculum and Instructional Development,

Ubon Ratchathani Rajabhat University

E-mail: thanyalak.ag63@ubru.ac.th

Received: October 28, 2022; Revised November 25, 2022; Accepted: December 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี รวมจำนวน 29 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุดกิจกรรม 2) แบบวัดความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R มีค่าดัชนีประสิทธิผลในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.66 พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญเพิ่มสูงขึ้น 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.98/81.49 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the effectiveness index of the learning activity packages of the Thai language learning group on reading comprehension using the SQ4R reading technique for the third grade students, 2) to create and find the efficiency of the learning activity packages of the Thai language learning group on reading comprehension using the SQ4R reading technique for the third grade students according to the criteria 80/80, 3) to compare the reading comprehension ability before and after learning by using the learning activity packages of the Thai language learning group on reading comprehension using the SQ4R reading technique for the third grade students, and 4) to study the students' satisfaction towards learning by using the learning activity packages of the Thai language learning group on reading comprehension using the SQ4R reading technique for the third grade students. The samples used in this study were 29 students studying in the elementary school in the classroom 3/2 in the first semester of the academic year of 2022, Assumption College Ubonratchathani, Mueang District, Ubonratchathani Province. They were randomized by cluster random sampling. The research instruments included 1) learning activity packages of the Thai language learning group on reading comprehension by using the SQ4R reading technique for the third grade students in a total of 3 packages, 2) a test with 30 questions, four multiple choices for each questions, used to evaluate reading comprehension ability by using the SQ4R reading technique, and 3) an evaluation form with 10 items for evaluating the students' satisfaction towards learning by using the learning activity packages. The statistics were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The learning activity packages on reading comprehension by using the SQ4R reading technique had the effectiveness index in the overall at 0.66. The learners developed learning by using the learning activity packages on reading comprehension higher at 0.66 or 66%.

2. The learning activity packages on reading comprehension by using the SQ4R reading technique to develop the reading comprehension ability had the efficiency at 81.98/81.49 which met the criteria regulated at 80/80.

3. The findings of the comparison of the reading comprehension ability of the students before and after learning showed that the mean score after learning was higher than that before learning with the statistical significance at the level of .05.

4. The students were satisfied towards learning by using the learning activity packages at a high level.

Keywords: Development of Learning Activity Packages, Reading Comprehension, SQ4R Reading Technique

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีและสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 เพิ่มเติมฉบับที่ 3 มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด รู้จักใช้ความคิด คิดอย่างมีวิจารณญาณ เน้นให้มีทักษะในการสื่อสารซึ่งประกอบด้วยทักษะการส่งสาร และทักษะการรับสารโดยผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่านและเขียนเพื่อรับสารและส่งสาร โดยนำการคิดวิเคราะห์มาใช้ การสรุปความ การขยายความ เพื่อใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ เพราะวิชาการต่าง ๆ จำเป็นจะต้องอาศัยความสามารถในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาจับใจความจากเรื่องที่อ่าน แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ ดังนั้นในการเรียนการสอนจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและพัฒนาให้นักเรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การจะพัฒนานักเรียนให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบผลสำเร็จ การอ่านประเภทหนึ่งที่นักเรียนควรจะได้รับคือการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นประโยชน์อย่างมากในการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความ ดังที่แววมยุรา เหมือนนิล (2553) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้นและเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป และศรีวิไล พลมณี (2555) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ เพราะผู้ที่อ่านจับใจความของเรื่องที่อ่านได้มากย่อมมีโอกาสรับรู้เรื่องราวได้ดีกว่า ผู้ที่ไม่สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านในวิชาภาษาไทยไว้ว่าจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในการเรียนวิชาภาษาไทยเน้นผลสัมฤทธิ์ของทักษะความเข้าใจของการอ่าน จนสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประการสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง ฉะนั้นเพื่อการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีสอนและการวัดผลประเมินผล ที่หลากหลาย เพราะการอ่านเป็นกระบวนการรับสารอันเป็นข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งการอ่านยังเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีประสบการณ์ การอ่านยังเป็นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ การอ่านยังเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยปรากฏอยู่ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน สามารถอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างถูกต้อง จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เน้นการฝึกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กัน ทักษะที่ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนเป็นอันดับแรก คือ

การอ่าน ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการอ่าน มีทักษะในการเรียนรู้ เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ จากการรายงานผลการทดสอบ วัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสอบในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ เพื่อวัดความรู้ และความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วัดอุปประสงค์เพื่อให้ได้ถึงข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ใน 2 ด้าน คือ 1) ความสามารถด้านภาษา (Literacy) 2) ด้านคำนวณ (Numeracy) จากผลการทดสอบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนทุกสังกัด โดยภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบ ความสามารถด้านภาษา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ จากการจัดการเรียนการสอนและนำมาวิเคราะห์ ข้อมูล พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการอ่าน กล่าวคือ ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ไม่เข้าใจในสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน นักเรียนอ่านไม่คล่อง ไม่สามารถสรุปความสำคัญของเรื่อง ที่อ่านได้ ทำให้ผู้เรียนมีผลการทดสอบความสามารถ ด้านภาษา ไม่ผ่านตามเกณฑ์และทำผลให้สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

การอ่านแบบ SQ4R เป็นการอ่านแบบเน้นความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพ ในการอ่านได้ดีขึ้น เนื่องจากการตั้งคำถามล่วงหน้า จะเป็นการกำหนดขอบเขตในการอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจนว่าต้องการอะไรจากการอ่าน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามอ่านเพื่อหาคำตอบ หาข้อมูลและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถ อ่านจับใจความสำคัญได้ดีเพราะเป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เป็นระบบ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยตนเอง วิธีการ สอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ตามแนวคิดของ Robinson (1961) โดยได้เสนอยุทธวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ไว้ ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ (Survey) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็วสำรวจความคิดทั่ว ๆ ไป ขั้นตอนที่ 2 การถาม (Question-Q) ให้ตั้งคำถามตัวเองเกี่ยวกับเรื่องนั้น ขั้นตอนที่ 3 การอ่าน (Read-R) เป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย อ่านเพื่อที่จะหาคำตอบตามที่ได้ตั้งไว้โดยมุ่งหารายละเอียดให้เกิดความกระจ่างชัดเจน ขั้นตอนที่ 4 การจำ (Recite-R) ให้ย่อเรื่องราวที่สำคัญโดยใช้คำพูดของตัวเองซึ่งจะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านดีขึ้น และขั้นตอนที่ 5 การทบทวน (Review-R) การพยายามทบทวนเรื่องที่อ่านเพื่อรวบรวมความคิด ต่อมาในปี ค.ศ.1984 วอลเตอร์ พอท ได้เสนอวิธีการสอน อ่านแบบ SQ4R โดยได้แนวคิดจากวิธีการอ่านของโรบินสัน โดยการเพิ่มขั้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียน ได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนจากขั้นตอนการทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดจากบทอ่าน (Reflect) ซึ่งเป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดี บอกรายละเอียดและจดจำเรื่องและสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณากระบวนการสอนอ่าน ทั้ง 6 ขั้นตอนแล้ว พบว่า ขั้นตอนการอ่านแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เมื่อฝึกฝนด้วยวิธีการนี้ บ่อย ๆ นักเรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Pauk, 2020)

จากความสำคัญของการอ่าน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ จึงได้ศึกษาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และส่งเสริม ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยสามารถเรียนรู้กับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข และเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอีกทางหนึ่ง จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าครูควรให้ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญให้มากและควรแก้ปัญหาข้อบกพร่องด้วย ผลดีสื่อการอ่าน ที่ตรงกับระดับความสามารถ ความต้องการและความสนใจของนักเรียนและครูควรให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง มากขึ้น เพราะระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันจะไม่ให้ครูสอนตามเนื้อหาหรือคู่มือครุมาเกินไป แต่จะมุ่งเน้นให้นักเรียน

เรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ดังนั้นการผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบันที่สามารถส่งเสริม ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านจับใจความที่ดีต้องจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้นำกระบวนการคิดวิเคราะห์มาใช้สรุปเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผู้วิจัยมีแนวคิดพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน โดยการพัฒนา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R 6 ขั้นตอน เพื่อเป็น การเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ในระดับชั้นสูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจ ความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียน อัสสัมชัญอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 110 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 29 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค การอ่าน แบบ SQ4R จากเนื้อเรื่องจากง่ายไปหายาก คือ – นิทาน – ข่าว – บทความ

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ 2) ความพึงพอใจ

เนื้อหาในการวิจัย

1. นิทาน

2. ข่าว

3. บทความ
4. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
5. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ
6. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค การอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุด ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย
 - 1.1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R
 - 1.2 การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าวโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R
 - 1.3 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R
2. แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จำนวน 3 แผน
3. แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 30 ข้อ จำนวน 1 ฉบับซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.80–1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.83 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20–0.59 ขึ้นไป โดยแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ .05 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ พบว่า IOC มีค่าเท่ากับ .90-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เตรียมเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จำนวน 3 ชุดกิจกรรม 15 เรื่อง แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบวัดความพึงพอใจ
2. ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบก่อนเรียน โดยทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุดกิจกรรม
5. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง โดยทำการทดสอบหลังเรียน และใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R
6. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R มีค่าดัชนีประสิทธิผล

เท่ากับ 0.66 พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มสูงขึ้น โดยผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้น 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กระบวนการ/ผลลัพธ์	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	ร้อยละ	E.I.
ก่อนเรียน	29	396	13.66	5.01	45.52	0.66
หลังเรียน	29	709	24.45	3.47	81.49	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากผลการวิเคราะห์ค่า E.I. มีค่าเท่ากับ 0.66 เมื่อพิจารณาค่า E.I. ผลเป็นบวก นั้นแสดงว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนในลักษณะที่เพิ่มสูงขึ้นโดยผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้น 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66

2. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.91/81.49 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน จับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กระบวนการ/ผลลัพธ์	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	ร้อยละ	E.I.
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	29	450	368.93	13.66	81.98	81.98/81.49
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)	29	30	24.45	3.47	81.49	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพด้านกระบวนการจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.98 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์จากการทำแบบ วัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 81.49 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) 81.98/81.49 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ด้วยการทดสอบที (t-test dependent) แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	29	30	13.66	5.01	19.19**	.05
หลังเรียน	29	30	24.45	3.47		

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจับใจความสำคัญ เรื่อง การอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 24.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 3.47 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 13.66 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 5.01

4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เป็นลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) คือ มาก ปานกลาง น้อย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
2.34-3.00	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
1.68-2.33	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-1.67	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา				
1	นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R	2.97	.19	มาก
2	นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการอ่านตามขั้นตอน	2.97	.19	มาก
3	นักเรียนสามารถศึกษาเนื้อหาในแต่ละเรื่องจนเข้าใจได้ด้วยตนเอง	2.93	.26	มาก
4	นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ	2.93	.26	มาก
เฉลี่ยด้านเนื้อหา		2.95	.22	มาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S	ระดับความพึงพอใจ
ด้านครูผู้สอน				
5	ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน	2.93	.26	มาก
6	ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	2.97	.19	มาก
7	ครูให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง	3.00	.00	มาก
เฉลี่ยด้านครูผู้สอน		2.97	.15	มาก
ด้านกิจกรรม				
8	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันในห้องเรียน	2.79	.41	มาก
9	ภาพประกอบ สื่อและอุปกรณ์การเรียนน่าสนใจ	2.83	.38	มาก
10	นักเรียนมีความสุขที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	2.57	.37	มาก
เฉลี่ยด้านกิจกรรม		2.57	.37	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน		2.83	.74	มาก

จากตารางที่ 4 ผลของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ($\bar{x} = 2.83$) ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจในแต่ละด้านเรียงจากลำดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.97$) ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 2.95$) ด้านกิจกรรม ($\bar{x} = 2.57$) ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงที่สุด คือ ข้อ 7 ครูให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 3.00$) และพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ข้อ 10 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ($\bar{x} = 2.57$)

สรุปผลการวิจัย

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66
- ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.98/81.49
- ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.66 แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญมีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 66 สอดคล้องกับแนวคิดของเมซีย์ กิระการ (2544) ที่กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล คือตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนโดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน ค่าดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ได้เพื่อประเมินสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ระดับใด รวมทั้งการวัดทางด้านความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชวรัตน์ ภูพานา (2563) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยวิธีสอนแบบสื่อประสมกับวิธีสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลเมืองชลขุข 1 (บูรวิทย์าคาร) ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของวิธีการสอนแบบสื่อประสมมีค่าเท่ากับ 790.57 แสดงว่านักเรียนมีภูมิความรู้เพิ่มขึ้น 0.57 หรือคิดเป็นร้อยละ 56.70 และวิธีการสอนแบบ SQ4R มีค่าเท่ากับ 0.52 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.52 หรือคิดเป็นร้อยละ 51.82

2. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.98/81.49 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านขั้นตอนโดยการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ และเอกสารในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยให้เหมาะสมกับวัย ระดับการศึกษา ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมของผู้เรียน เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยการกำหนดหัวเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์จัดเป็นหน่วยการสอน กำหนดหลักการ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เลือกและผลิตสื่อการสอน กำหนดแบบวัดและประเมินผลสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของชัยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551) ที่กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพและประเมินสื่อหรือพิจารณาคุณค่าด้านต่าง ๆ ของสื่ออย่างมีระบบว่ามีคุณภาพมีคุณค่าหรือไม่ ก่อนนำไปใช้จัดการเรียนการสอน ดังนั้นก่อนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ครูควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ มีคุณค่าตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา หาประสิทธิภาพซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นผ่านขั้นตอนอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้และส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภัยพร ศิลารักษ์ (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.50/79.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

3. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญ เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการสอนอ่านที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน คือขั้น 1) Survey (S) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนอ่านเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง หลังจากนั้นครูให้นักเรียนบอกถึงใจความสำคัญของเรื่องแล้วให้นักเรียนเขียนลงในแบบบันทึกกิจกรรม 2) Question (Q) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนตั้งคำถาม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นักเรียนมีความอยากรู้ อยากเห็น ได้แลกเปลี่ยนข้อคำถามกับเพื่อนในห้องเรียน เพราะการตั้งคำถามจะช่วยให้เด็กได้ย่นคิดถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แล้วเขียนคำถามลงในแบบบันทึกกิจกรรม 3) Read (R) เป็นขั้นที่นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องนั้นช้าอย่างละเอียด เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4) Record (R) เป็นขั้นที่นักเรียนทำการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน โดยเป็นการเขียนคำตอบเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ 5) Recite (R) เป็นขั้นที่นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน และ 6) Reflect (R) เป็นขั้นแสดงถึงความสามารถในการนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากเนื้อเรื่องที่อ่านมาเชื่อมโยงกับความรู้ที่ตนเองมีอยู่มาบันทึกในแบบบันทึกกิจกรรม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของธอร์นไค์ ที่กล่าวว่า กฎแห่งความพร้อมของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าเด็กมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ร่วมกับกฎแห่งการฝึกหัด ถ้าเด็กฝึกหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงถาวรและในที่สุดอาจจะลืมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสรประดับเพชร (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญาโนบันเทา และรัชกร ประสริเตสัง (2563) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียน มีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้ใบกิจกรรมเสริมทักษะเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมและได้แสดงความคิดเห็นในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งนักเรียนได้ทำกิจกรรมตามความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลและนักเรียนสามารถฝึกได้หลายครั้ง ซึ่งมีผลทำให้เด็กทัศนคติที่ดี มีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับแนวคิดของ Shelly (2009) ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้มีความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับและความรู้สึกนี้ทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก จะเห็นได้ว่าความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและความรู้สึกนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึก ในทางบวกอื่น ๆ ดังนั้น

ความรู้สึกในทางบวก ความรู้สึกในทางลบ และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่าระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจ มีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูลย์ ตัญญบุตร (2558) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิทยา ปรางทอง (2560) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ4R เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค SQ4R เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R จากนิทาน ข้าว และบทความ มีผลทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยควรนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยควรมีการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญต่ำ เพื่อจะได้เป็นการเพิ่มทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญให้กับนักเรียน
3. กิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม ตอบคำถาม ฝึกบันทึกการอ่าน การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องใช้เวลามาก ผู้สอนอาจจะต้องยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับเวลาตามแผนที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพ จึงควรสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับชั้นอื่น ๆ ต่อไป เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยการเรียนรู้โดยวิธีการอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น
3. นำวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ไปใช้พัฒนานักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น หรือรายวิชาอื่น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ พิษณุภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. นิตานาจ โสภภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ ตลอดจน

แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา เพื่อปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร ประดับเพชร. การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.
- ชฎารัตน์ ภูทางนา. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยวิธีสอนแบบสื่อประสม กับวิธีสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล เมืองชลุง 1 (บูรวิทยาการ). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2563.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. “ชุดการเรียนรู้การสอน” ในประมวลสาระชุดวิชาการ พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้การสอน. หน่วยที่ 14 นนทบุรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.
- เผชญิ กิจระการ. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- พิบูลย์ ดัญญบุตร. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.
- แววมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2553.
- ศรีวิไล พลมณี. พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- อดิทยา ปรางทอง. การพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ4R เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560.
- อภิญา โนบรรเทา และรัชกร ประสิทธิ์เตสัง. “การศึกษาลักษณะการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ,” มจร อุบลปรัทธน์. 5, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 153-154.
- อภัยพร ศิลารักษ์. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562.

Pauk, W. "The New SQ4R," **Journal of Reading Word 2**. (online) 2022 (cited 16 September 2022).
Available from <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/19388078409557775>.

Robinson, Francis Pleasant. **EffectiveStudy**. New York: Harper and Brothers, 1961.

Shelly, R. **Responding to Social Chang**. Pennsylvania: Dowder, 2009.